SCHAAL 1:400 000

RAPPORT Nº 316

DIRECTE PLAN

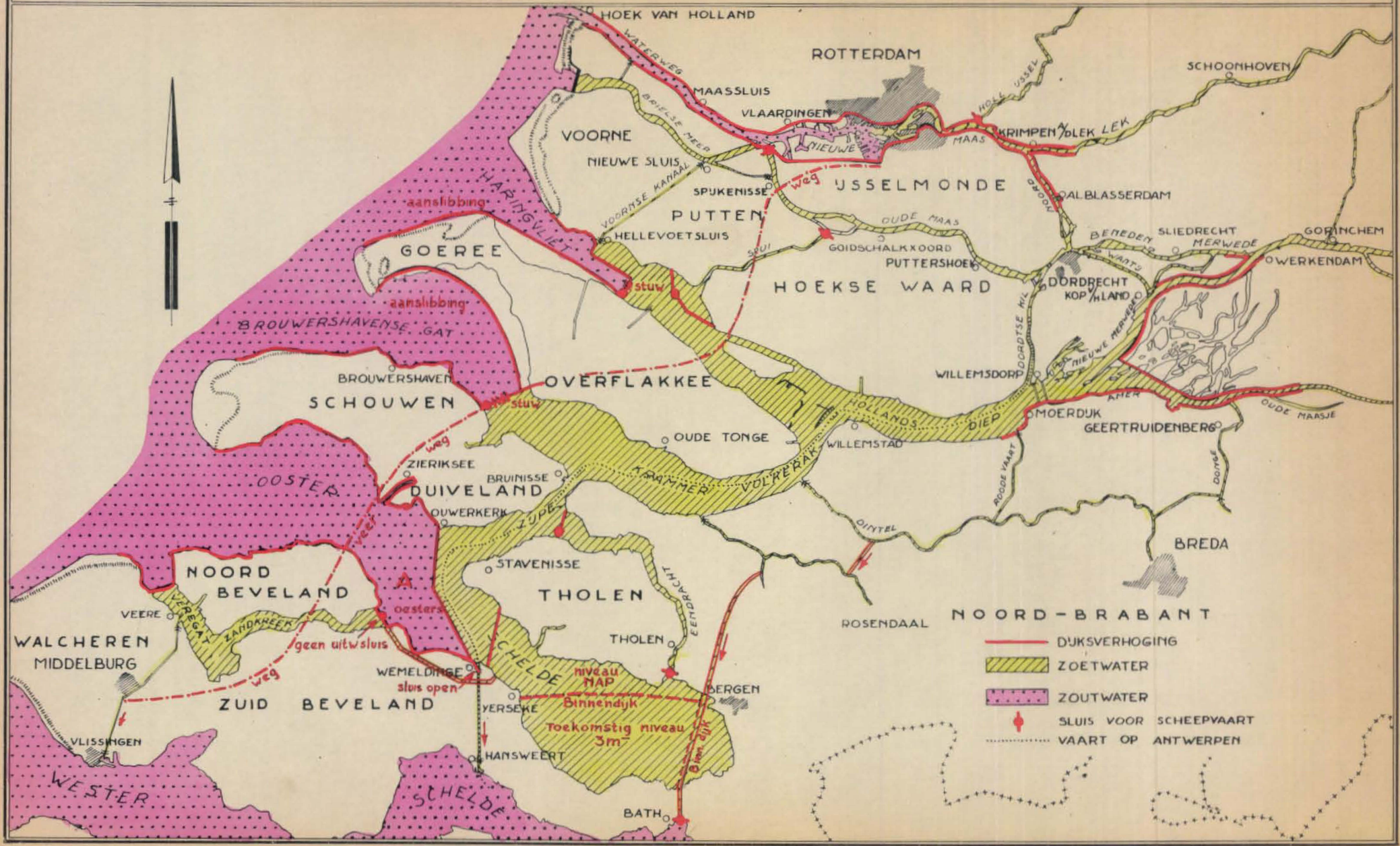

SCHAAL 1:400.000

RAPPORT Nº316

GELEIDELIJKE PLAN

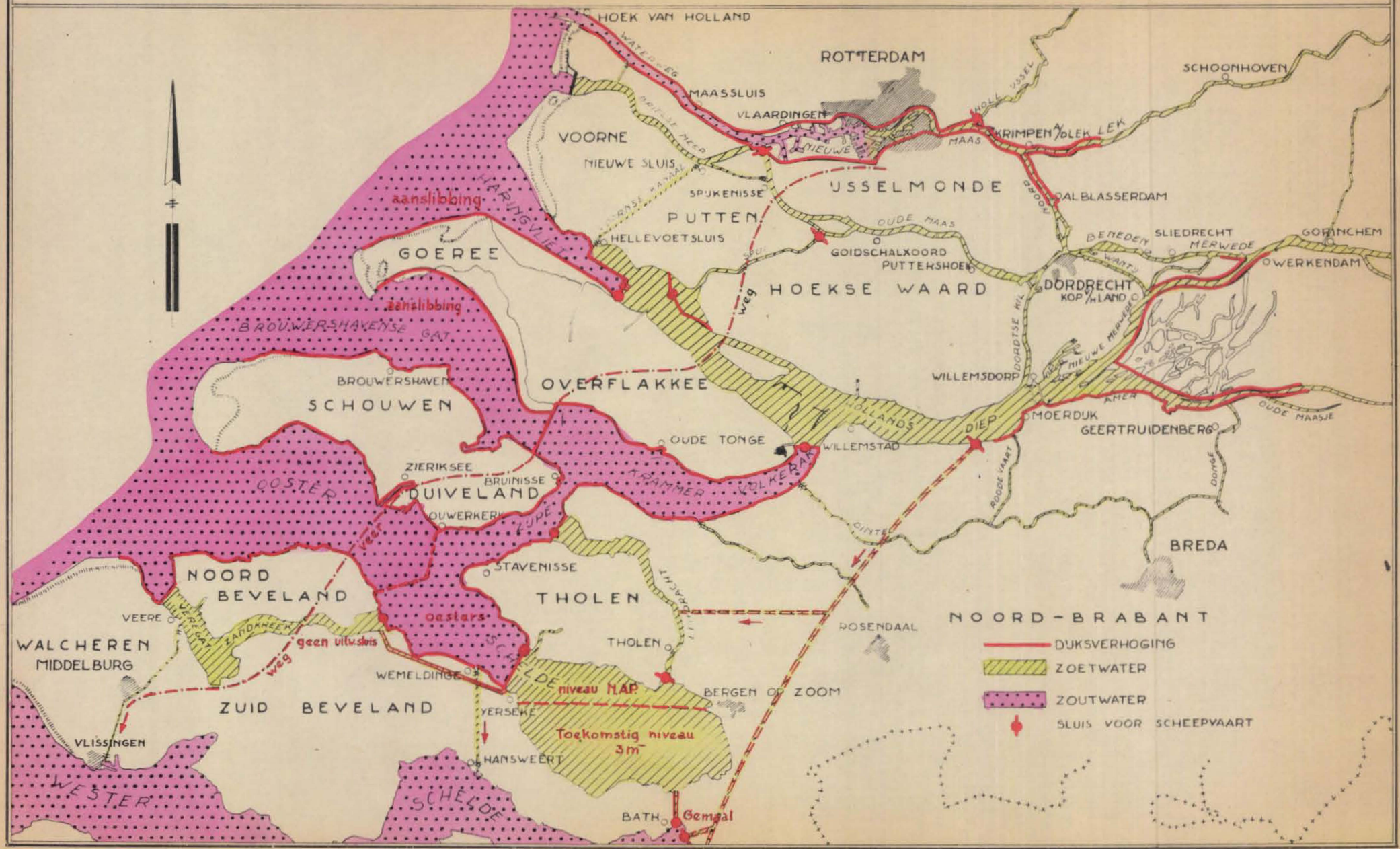

RAPPORT: Alg. 316.
R 654

Dr Ir J. van Veen.

Afsluitingsplannen der Tussenwateren
jan. 1953, 13 blz., 3 bijlagen.

Schr. onderscheidt de volgende 2 plannen, waarbij aangegeven is de volgorde der werken, zoals hij die zich gedacht heeft:

A. Het directe plan
   1. Afsluiting Eendracht (en Zandkreek)
   2. Afsluiting bij Bruinisse (met stuw)
   3. Afsluiting bij Hellevoetsluis (met stuw)
   4. Afsluiting Zak van Bergen op Zoom
   5. Afsluiting bij Ouwerkerk.

B. Het geleidelijk plan
   1. Gelijktijdige afsluiting Haringvliet-Volkerak, het graven van Moerdijkkanaal of iets dergelijks t.b.v. de door de dam in het Volkerak verbroken Belgische vaart
   2. Afsluiting Eendracht (en Zandkreek)
   3. Afsluiting Grevelingen bij Bruinisse
   4. Afsluiting Zak van Bergen op Zoom
   5. Afsluiting Oosterschelde bij Zierikzee.

Het uiteindelijk verschil is dat bij het directe plan geen dam in het Volkerak gemaakt wordt, hetgeen niet inhoudt dat hierdoor de uitvoering vlugger de eerst noodzakelijke resultaten zal opleveren, of goedkoper zal zijn.

De studie voor beide plannen loopt parallel en hierbij genieten de volgende onderwerpen speciale aandacht.

a. Laboratorium-proeven.
b. Getij- en sluitgatberekeningen. De verdeling van het opperwater van de verschillende rivieren is van belang met het oog op de bestrijding der verzilting.
c. De techniek van het sluiten. De afsluitingen worden veel groter dan die van de Braakman en Brielse Maas. Het is wenselijk ervaren constructeurs op stuwtechnisch gebied in te schakelen (hetgeen reeds gebeurt), nieuwe veelbelovende constructies te proberen en geleidelijk sluitgatingenieurs en -opzichters op te kweken.
d. Permanente en tijdelijke stuwen.
e. IJsstudies. Het is de bedoeling met behulp van stuwen en inlaatsluizen een driftstroom te kunnen verwekken via het Volkerak naar het Haringvliet of andersom, om zodoende het ijs zo snel mogelijk te spuien.
f. Visserij en schelpdierencultuur. De economische betekenis van deze middelen van bestaan is vrij groot. De mogelijkheid tot industrievestiging in Ierseke zou kunnen worden overwogen.
g. Verkeer te land. Er zal moeten worden uitgemaakt welke economische voordelen verwacht mogen worden van de nieuwe wegverbinding Rotterdam - Zeeland.
h. Scheepvaart. Door de sluizen in vrijwel alle dammen zal de scheepvaart niet veel behoeven te lijden. De Antwerpse vaart zal beoosten de dammen plaats hebben.

i. Landbouwvoordelen.
Bezuiden de Hoekse Waard komen 30.000 ha voor de landbouw beschikbaar binnen de dammen.
Buiten de dammen van Hellevoetsluis en Bruinisse kan op ± 15.000 ha gerekend worden.

De dijklengte wordt bij het directe plan met 730 km verkort, waartegenover 32 km nieuwe dam komt. Bij het geleidelijke plan wordt ongeveer hetzelfde bereikt met een extra tussenfase, veroorzaakt door de dam in het Volkerak.

Daar grote werken zeer moeilijk uitvoerbaar zijn, verdient splitsing in onderdelen aanbeveling om overbelasting van organisatie en financien te voorkomen.
De werken van de benedenrivieren zijn gekoppeld aan de Rijnkanalisering en moeten gereed zijn voordat de Rijnkanalisatiewerken meer water langs de IJssel kunnen voeren.

Of de werken van het directe plan kostbaarder zullen zijn dan die van het geleidelijk (inclusief Moerdijkkanaal à ± f. 200.000.000) is niet zeker.
De duur der werken zal bij bespoediging voor beide plannen op ± 15 jaren komen.

Conclusies:

De ogenschijnlijke voordelen, die uitvoering van het zg. directe plan biedt zijn: een grote kustverkorting (minder dijksophoging, dijksonderhoud, enz.), het brengen van zoet water naar Flakkee, Schouwen, Tholen, Walcheren en Zuid- en Noord Beveland, een voorbijgaan van de kwestie van het al of niet maken van een Moerdijkkanaal, het open houden van de bestaande sluizen te Wemeldinge, een niet onaanzienlijke landaanwinning, betere wegverbindingen en een snellere bereiking van het doel der kustverkorting, daar niet op het totstandkomen van het Moerdijkkanaal gewacht behoeft te worden.

Nadelen zouden kunnen zijn o.a.:

Een verplaatsing van de oestercultuur, het ophouden van de tijvaart, het in orde brengen van de afwatering van Noord-Brabant, meer ijsvorming in stiller water, moeilijke sluiting der 3 gaten hetgeen echter niet moeilijker schijnt dan het sluiten van de 2 gaten bij het geleidelijk plan.